

Human Capital

Dr. Shivaji Kakade

Department of Economics

Arts and Science College, Shivajinagar, Gadhi

मानवी भांडवलाचा सिध्दांत :

प्रस्तावना:

कोणत्याही देशाच्या उत्पादन प्रक्रियेत श्रमिक हा अत्यंत महत्वाचा सक्रिय घटक असतो. देशातील जनतेला योग्य पध्दतीने आकार देऊन मानवी भांडवलाची निर्मिती करता येते. यामध्ये शिक्षण, प्रशिक्षण व आरोग्य इत्यादींचा समावेश होतो. मानवी भांडवलाचा सिध्दांत आभ्यासतांना आपल्याला काही लोकसंख्याशास्त्रिय संकल्पनांचा अभ्यास करावा लागतो.....

लोकसंख्याशास्त्रिय माहिती :

- ▶ एकूण लोकसंख्या –
- ▶ कार्यकारी लोकसंख्या –
- ▶ श्रमशक्ती –
- ▶ मानवी भांडवल –

मानवी भांडवलातील गुंतवणूक:

प्रस्तावना :

सामान्यतः श्रमिकाची उत्पादकता वाढविण्यासाठी केलेली गुंतवणूक म्हणजे मानवी भांडवलात केलेली गुंतवणूक असे मानले जाते.

थोडक्यात मानवी भांडवल म्हणजे सुशिक्षित, प्रशिक्षित आणि निरोगी मनुष्यबळ होय.

मानवी भांडवलाचा दर्जा निर्धारित करणारे घटक :

- ❖ अनुवंशिकता –
- ❖ नैतिकता / संस्कार –
- ❖ हवामान –
- ❖ आहार – विहार –
- ❖ कामाचे ठिकाण –
- ❖ कामाचे तास –
- ❖ शिक्षण व प्रशिक्षण –
- ❖ आरोग्य –
- ❖ यंत्रांचा दर्जा –
- ❖ प्रोत्साहनपर मोबदले –
- ❖ भागीदारी / सहभाग –
- ❖ इतर सुविधा –